

Základní škola, Znojmo, Mládeže 3, příspěvková organizace



Školní preventivní strategie

primární prevence rizikového chování

2020 – 2026

Zdroje pro vytvoření Školní preventivní strategie	3
Zákony	3
Vyhlášky	3
Metodické doporučení a pokyny	4
Úvod	5
Charakteristika školy	5
Charakteristika žáků	5
Aktuální stav	6
Cíle	6
Dlouhodobé cíle	6
Střednědobé cíle	7
Krátkodobé cíle	7
Cílové skupiny	8
Realizace cílů	9
Ve vyučovacích hodinách	9
Na třídnických hodinách	10
Nadstavbové aktivity v rámci školy	10
Den otevřených dveří	10
Den vzájemného porozumění	10
Sportovní den	10
Dětský den	10
Školní parlament	10
Sportovní soustředění	10
Akce pořádané v rámci KPPP (spolupráce s odborníky)	10
Volnočasové aktivity pro žáky	10
Informování rodičů	10
Personální zajištění prevence a kompetence jednotlivých pracovníků školy	11
Koordinační preventivních aktivit ve škole	11
Školní metodik prevence	11
Školní psycholog	11
Výchovný poradce	11
Speciální pedagog	12
Spolupracující instituce	12
Vyhodnocení	12

Zdroje pro vytvoření Školní preventivní strategie

Při tvorbě školní preventivní strategie vycházíme z platných zákonů a vyhlášky a také metodických pokynů MŠMT. Především se opíráme o Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28, včetně příloh.

Zákony

- o Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (od 1. 9. 2017 novela)
- o Vyhláška č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků
- o Zákon č. 65/2017 Sb., zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- o Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách
- o Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- o Zákon č. 250/2016 zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- o Zákon č. 251/2016 Sb. zákon o některých přestupcích
- o Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- o Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů
- o Zákon 89/2012 Sb. Občanský zákoník
- o Zákon č. 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů

Vyhlášky

- o Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění pozdějších předpisů
- o Vyhláška 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- o Vyhláška 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků

- o Vyhláška 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených MŠMT, krajem, (...)
- o Vyhláška 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- o Vyhláška 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání na konzervatoři
- o Vyhláška 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů
- o Nařízení vlády 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků

Metodické doporučení a pokyny

- o Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28 se všemi přílohami
- o Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 21149/2016
- o Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví, č.j. 10 194/2002-14
- o Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j. 14 423/99-22
- o Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č. j. 11 691/2004-24
- o Spolupráce předškolních zařízení škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané Č.j.: 25 884/2003-24
- o Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j. 37 014/2005

Úvod

Školní preventivní strategie (dále jen "ŠPS") odráží dlouhodobý záměr školy zaměřit se na prevenci rizikového chování a je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu.

Je důležité zaměřit se prioritně na předcházení rozvoje rizik, které směřují k následným rizikovým projevům v chování žáků a zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky. Poskytnout žákům co nejvíce informací o nejrůznějších oblastech, ať už je to drogová problematika, šikana, kyberšikana, záškoláctví, naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi o možných rizikových oblastech mluvit. Naším cílem je formovat takovou osobnost žáka, která by byla, samozřejmě vzhledem ke svému věku, schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se a dělat rozhodnutí.

Součástí školní preventivní strategie je každoročně vypracovávaný a na závěr školního roku vyhodnocovaný Minimální preventivní program (dále jen „MMP“). Cílem MMP je ve spolupráci se zákonnými zástupci a dalšími institucemi předcházet projevům rizikového chování žáků. V takovém případě, kdy dojde ke zjištění probíhajícího rizikového chování zamezit jeho dalšímu šíření.

Charakteristika školy

Základní škola, Znojmo, Mládeže 3, příspěvková organizace je škola plně organizovaná, poskytuje vzdělání od 1. do 9. ročníku. Škola se řadí svým počtem žáků mezi velmi velké školy.

ZŠ Mládeže je úplná základní škola s právní subjektivitou, zřizovatelem je Město Znojmo. Vzdělávání žáků probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2, třídy s rozšířenou výukou cizích jazyků č.j. 16 333/96-22-21.-8.a 9.roč. a sportovní třídy č.j.29738/96-22-50-6.-9.roč.

Škola se nachází ve střední části města Znojma. Její provoz zajišťuje komplex pěti budov- Mládeže 1, 3, 5, Vrchlického 1 a nám. Armády 16. V budově Mládeže 3 sídlí v současnosti ředitelství a sekretariát školy, dále některé třídy I. stupně a veškeré učebny pro II. stupeň. V objektu na Vrchlického 1 jsou umístěny učebny prvního stupně a v budově na nám. Armády 16 se nachází školní jídelna.

Školu navštěvuje kolem 800 žáků. Nachází se zde sportovní třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Spolupracujeme s fotbalovými a florbalovými trenéry a se znojemským oddílem plavání. Žáci výborně reprezentují na plaveckých závodech, fotbalových, volejbalových, ale také florbalových turnajích a přeborech a na atletických závodech.

Charakteristika žáků

Převážná většina jsou žáci z blízkého okolí školy, ale mnoho dětí dojíždí i z vesnic v blízkosti Znojma. V posledních letech jsou našimi žáky i děti cizích státních příslušníků. Naši školu navštěvují také děti se sociálním znevýhodněním, probíhá zde mimo jiné i spolupráce s

Dětským domovem Znojmo, neboť v posledních letech děti žijící v tomto zařízení do naší školy dochází, a to do tříd prvního i druhého stupně.

Je snaha ke každému žákovi přistupovat na základě jeho individuálních potřeb, ať už se jedná o žáka se sociálním znevýhodněním, žáka nadaného či žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. Někteří žáci jsou školou zařazeni do prvního stupně podpůrných opatření, někteří jsou ve vyšším stupni podpory na základě doporučení Školského poradenského zařízení.

Aktuální stav

V současné době pozorujeme různé projevy rizikového chování žáků naší školy. Objevuje se vulgární vyjadřování, kouření, záškoláctví, ale také poměrně nové formy rizikového chování jako je kyberšikana či sebepoškozování. V tomto ohledu je pro nás zásadní to, aby byli žáci i jejich zákonní zástupci informováni o rizicích spojených s takovým chováním, aby vyučující i členové ŠPP se zákonnými zástupci měli navázanou dobrou spolupráci a podporovali své děti v pozitivním a žádoucím chování. Snažíme se také zapracovat na klimatu v jednotlivých třídách a pozitivních vztazích mezi spolužáky.

Cíle

Dlouhodobé cíle

- vytvářet zdravé školní prostředí pro všechny žáky a samozřejmě i pro zaměstnance školy
- vést žáky k odpovědnosti za vlastní chování
- rozvíjet u žáků sociální dovednosti (schopnost diskutovat, komunikovat, spolupracovat, dělat samostatná rozhodnutí)
- učit žáky řešit konfliktní situace (asertivní chování, efektivní komunikace)
- vést je ke schopnosti čelit tlaku vrstevníků a odmítat činnosti, které by mohly mít negativní důsledky
- posilovat sebedůvěru dětí, rozvíjet schopnost vypořádat se s odmítnutím, zklamáním a selháním, vést ke zdravému životnímu stylu
- informovat je přiměřeně věku o návykových látkách, jejich účincích a následcích užívání
- vést žáky ke smysluplnému využití volného času, aktivnímu odpočinku a nabízet jim pro to vhodné podmínky
- monitorovat situaci ve škole z hlediska výskytu projevů rizikového chování
- motivovat rodiče k odpovědnosti za zdraví a výchovu svých dětí

- rozšiřovat činnost školního poradenského pracoviště s cílem poskytovat poradenskou pomoc zákonným zástupcům, žákům i pedagogům školy, zejména v prevenci rizikového chování a v individuálním přístupu k potřebám žáků

Střednědobé cíle

- v rámci péče o tělesnou a duševní hygienu žáků zařazovat v co největší míře pobyt venku, relaxační aktivity, školy v přírodě, využít k tomu i náplň činnosti školní družiny
- k žákům přistupovat diferencovaně, respektovat jejich individualitu
- prohloubit péči o nadané žáky, zajistit odbornou péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami - účinnou prevencí a dobrou spoluprací se zákonnými zástupci předcházet vzniku neomluvené absence
- zaměřením na prevenci školní neúspěšnosti, podporu vzdělávání žáků s OMJ
- soustředit se na řešení kázeňských přestupků žáků, neprodleně tyto řešit, včetně hrubého chování ke spolužákům i pedagogům
- pracovat s problémovými třídami, jedinci, využití odborné pomoci (školní metodik prevence, školní psycholog, výchovný poradce, PPP, SPC, SVP aj.)
- spolupracovat se zřizovatelem, s Městskou policií, Policií ČR a OSPOD při řešení výchovných problémů a realizaci besed pro žáky
- cílem působení v oblasti prevence rizikového chování je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí
- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole – tematické dny, sportovní akce
- ekologická výchova (soutěž ve sběru, sběr použitých baterií)
- informovat průběžně rodiče o dění ve škole, dát jim možnost zpětné vazby
- podporovat účast rodičů na formálních i neformálních akcích školy
- zaměřit se na vzdělávání učitelů v oblasti prevence rizikových jevů, školního násilí, práce třídního učitele s třídním kolektivem, řešení konfliktních situací mezi žáky

Krátkodobé cíle

- využít nabídku preventivních programů s tematikou prevence rizikového chování dětí při používání IT techniky, vstupu do aplikací, sociálních sítí a využívání internetu
- setkávat se s žáky v třídnických hodinách a pracovat zde na dobrých vztazích

- využít nabídky filmů v programu „Jeden svět na škole“
- zajistit prožitkové programy a besedy s externími odborníky
- využít nabídku vzdělávacích pořadů s tematikou prevence rizikového chování dětí
- zajistit zájmové kroužky
- reprezentace školy – účast dětí na sportovních, výtvarných a pěveckých soutěžích, dle aktuální nabídky
- poskytovat poradenské služby žákům, zákonným zástupcům a pedagogům
- pravidelně oceňovat pozitivní projevy žáků v různých oborech a oblastech, vyzvednout je na jednání pedagogické rady, třídních schůzkách, prostřednictvím internetových stránek školy
- informovat zákonné zástupce o možnostech získávání informací a rad v oblasti prevence rizikového chování žáků v rámci konzultačních hodin
- využívat odbornou literaturu a internet k prohlubování znalostí z oblasti prevence rizikového chování žáků
- naplňovat Minimální preventivní program pro daný školní rok
- seznámit žáky, zákonné zástupce a pedagogy s možnostmi pomoci při osobních problémech a poskytnout adekvátní pomoc

Cílové skupiny

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1. -9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování. U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým.

Do systému informování jsou zapojeni i zákonní zástupci. Zvláštní pozornost je věnována zákonným zástupcům žáků, u kterých se nějaké rizikové chování vyskytlo a taky žákům z jejich bezprostředního okolí.

Informování pedagogů, žáků i zákonných zástupců zajišťuje Školní poradenské pracoviště (dále jen “ŠPP”), především pak metodik prevence.

Realizace cílů

Ve vyučovacích hodinách

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování, dramatickou výchovu nebo využít materiály školy z oblasti primární prevence.

Po pěti letech by děti měly umět:

- definovat rodinu jako zázemí a útočiště
- zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
- mít základní sociální dovednosti
- umět se chránit před cizími lidmi
- mít základní zdravotní návyky
- umět si správně zorganizovat svůj volný čas
- umět rozlišit léky a návykové látky
- znát přesné informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách
- znát následky užívání návykových látek

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci, tak aby byla probrána všechna témata, ale nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech občanská výchova, výchova ke zdraví, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura. K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinová práce, hraní rolí, práce s materiálem, besed, přednášek.

Žáci by před opuštěním ZŠ měli znát a umět:

- pojmenovat základní návykové látky
- znát jejich účinky na lidský organizmus
- orientovat se v problematice závislosti
- znát základní právní normy
- vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku
- posilovat své sebevědomí
- ○ správně se rozhodovat
- zaujímat zdravé životní postoje
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- bránit se různým formám násilí, vědět, kde hledat pomoc
- zvládat základní sociální dovednosti

Na třídnických hodinách

Třídnické hodiny by měly probíhat vždy 1x za 14 dní. Budou sloužit k pravidelnému věnování času třídnickým záležitostem, aktuální problematice třídy a prohlubování spolupráce a vzájemného poznávání a respektování. Hodiny pod vedením třídního učitele, ten se může v případě zájmu či potřeby obrátit i na metodika prevence či školního psychologa. Ti mu mohou pomoci s organizací náplně třídnické hodiny či se na ní přímo aktivně podílet.

Nadstavbové aktivity v rámci školy

Tím rozumíme vše, co se pro děti připravuje nad rámec běžné výuky.

Den otevřených dveří

Slouží především k prezentaci práce školy, ale dává zároveň možnost seznámit rodiče s koncepcí školy a prací v ní. Na jeho průběhu se podílejí i žáci, kteří se tímto učí prezentovat svou práci a výsledky a zároveň posilují svůj vztah ke škole, školnímu kolektivu.

Den vzájemného porozumění

Slouží k rozvoji spolupráce mezi všemi žáky školy a jeho cílem je napomoci budování zdravého školního klimatu a eliminovat případné náznaky šikany.

Sportovní den

Dětský den

Školní parlament

Zástupci všech tříd se pravidelně setkávají s výchovnou poradkyní a řeší aktuální problémy, vznášejí požadavky a zpětně informují žáky své třídy.

Sportovní soustředění

Akce pořádané v rámci KPPP (spolupráce s odborníky)

Na další případné změny a nabídky reaguje škola v průběhu roku, tento program lze přizpůsobit konkrétním požadavkům, které mohou vyvstat.

Volnočasové aktivity pro žáky

Naše škola se zaměřuje na rozšířenou výuku tělesné výchovy (fotbal, florbal, základy atletiky), proto část žáků věnuje svůj volný čas sportovní přípravě. Na škole dále působí řada zájmových kroužků rozmanitého zaměření pro žáky různého věku. Žáci školy se účastní kroužků a akcí pořádaných i jinými organizátory (např. SVČ Znojmo, sportovními organizacemi). Výsledky práce žáků jsou prezentovány i na veřejnosti (výstavy, účast v soutěžích, sportovní utkání a další).

Informování rodičů

- třídní schůzky
- den otevřených dveří
- konzultační hodiny (dle dohody)

- internetové stránky školy
- přehled klasifikace na internetu
- informační nástěnka

Personální zajištění prevence a kompetence jednotlivých pracovníků školy

Do práce na prevenci rizikového chování i případného řešení takového chování je zapojen nejen metodik prevence, ale také ŠPP, pedagogický sbor, vedení školy, ale také zákonní zástupci.

Koordinace preventivních aktivit ve škole

Školní metodik prevence

Metodik prevence vytváří a podílí se na realizaci preventivního programu školy. Komunikuje s vyučujícími v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje se specializovanými institucemi a organizacemi, je zodpovědný za koordinaci a předávání informací o problematice rizikového chování ve škole. Spolupracuje s odborníky a institucemi, zajišťuje preventivní programy pro třídní kolektivy v oblasti rizikového chování a ve spolupráci s výchovným poradcem a školním psychologem se podílí na řešení výchovných problémů žáků. Připravuje a realizuje Minimální preventivní program školy, poskytuje metodickou pomoc a předávání odborných informací v oblasti prevence rizikových jevů chování vyučujícím. Spolupráce s různými poradenskými a preventivními zařízeními a institucemi, které zajišťují sociálně – právní ochranu dětí a mládeže

Školní psycholog

Koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí vyučujícím, žákům a zákonným zástupcům možnost promluvit si o svých problémech v nejrůznějších oblastech. Komunikuje se žáky, vyučujícími a zákonnými zástupci při řešení osobních, vztahových a výukových problémů, pracuje se školním selháním, obtížnou komunikací mezi žákem a vyučujícím apod. Komunikuje také s některými externími organizacemi.

Výchovný poradce

Zajišťuje výchovné složky činnosti školy, spolupracuje se školním psychologem a metodikem prevence. Řeší zvýšenou absenci a výchovné problémy. Poskytuje poradenskou činnost pro zákonné zástupce a žáky při volbě povolání, seznamuje žáky s organizací přijímacího řízení ve středních školách a konzervatořích, provádí tisk a kontrolu přihlášek ke studiu, vydává žákům Zápisové lístky a vede jejich evidenci, poskytuje individuální konzultace pro žáky a jejich rodiče, vyhodnocuje výsledky přijímacího řízení.

Speciální pedagog

Speciální pedagogové pracují s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, snaží se předcházet školnímu neúspěchu u těchto ale i ostatních žáků. Konzultují se zákonnými zástupci, vyučujícími, reedukují žáky v nejrůznějších oblastech, dle doporučení PPP nebo SPC.

Spolupracující instituce

Pedagogicko-psychologická poradna Znojmo

Speciálně pedagogické centrum Znojmo a Brno

OSPOD

Policie ČR

Městská policie Znojmo

Středisko výchovné péče Labyrint a Středisko výchovné péče Šance

Vyhodnocení

Školní preventivní strategie bude detailně hodnocena po ukončení platnosti, tj. na konci školního roku 2025/2026). Každoročně bude vyhodnocován Minimální preventivní program školy. Za dané období bude analyzován výskyt řešených rizikových projevů chování na škole. Proces změn bude vyhodnocován průběžně a trvale pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu. Zpětnou vazbu metodikovi prevence poskytnou žáci, vyučující i zákonní zástupci.